

J a v a s l a t

a Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Intézetének felállítására.

A filozófiai kutatás jelenlegi széttagoltsága, főfoglalkozású kutató káderek hiánya nagymértékben akadályozza a filozófia fejlődését hazánkban. E nehézségek kiküszöbölésére és a hazai filozófiai kutatás fellendítésére Filozófiai Intézet felállítása szükséges a Magyar Tudományos Akadémia keretében.

Az Intézet kutatómunkán kívül a filozófiai tudományos káderek képzésével is foglalkozna, s gondoskodna a jelenleg hiányzó filozófiai folyóirat szerkesztéséről.

Határozati javaslat:

- 1./ A Magyar Tudományos Akadémia keretében 1957 január hó 1-én a Filozófiai Intézetet fel kell állítani.
- 2./ A Filozófiai Intézet főfeladatai:
 - a./ A marxista-leninista filozófia-fejlesztése, egyes fundamentális problémák részletes kidolgozása.
 - b./ A természeti és társadalmi tudományok fejlődése során felvetődő világnézeti problémák megoldása az illető tudomány szakembereivel együttműködve.
 - c./ A filozófia történetének marxista feldolgozása.
 - d./ A magyar filozófia haladó szellemi örökségének feltárása.
 - e./ Napjainkban szerepet játszó és a közelmúltból fennmaradt idealista filozófiai nézetek, áramlatok ismertetése és bírálata.
 - f./ A filozófia és a társadalmi gondolat története klasszikusainak magyar nyelvű kritikai kiadása.
 - g./ Magyarszintű filozófus kutató káderek képzése.
 - h./ Nemzetközi kapcsolatok kiépítése a Szovjetunió és a népi demokratikus országok filozófiai életével, valamint a többi ország haladó filozófiai életével.
 - i./ Filozófiai folyóirat szerkesztése.
- 3./ A Filozófiai Intézet igazgatójává Fogarasi Béla akadémikust kell kinevezni, s őt egyidejűleg fel kell menteni a Közgazdaságtudományi Egyetem rektori tisztségéről.

Budapest, 1956. december 6.

Kolligum tudomásul vette

ef

M e l l é k l e t

az MTA Filozófiai Intézetének felállítása c. javaslatához.

Létszámigény: 19 fő

1 fő	931	ksz.	intézeti igazgató
4 "	933	"	tud. osztályvezető
8 "	935	"	tud. munkatárs
2 "	936	"	tud. segédmunkatárs
2 "	985	"	adminisztrátor
1 "	963	"	előadó /gazdasági ügyek intézésére/
1 "	993	"	hivatalsegéd

Költségvetés:

01 állományba tartozók béralapja	427.000.- Ft.
02 állományon kívüliek béralapja	40.000.- "
04 egyéb személyi költség	35.000.- "
07 kiküldetési költség	23.000.- "
10 irodai és gazdasági kiadás	150.000.- "
18 közteher	50.000.- "
20 beszerzés	70.000.- "
40 alkalmazottak jóléti és kulturális támogatása	5.000.- "
	800.000.- Ft.

Beruházás: /berendezés beszerzésére/

100.000.- Ft.

Az Intézet 1957. január 1-vel kezdené meg működését. 1958-tól kezdve évenként 2-3 fővel kellene emelni az Intézet létszámát és kb. 20 %-al az Intézet költségvetését.

Budapest, 1956. december 6.

7. A filozofiai kutató jelölési névjegyze, foglalkozási katalógusok hiánya, nagy mértékben akadályozza a filozófia fejlődését és a hazai fil. kut. fellendülését. Intereszt felkeltőnek mutatkozik a MTA keretében a kutatói körökben, különösen a fil. tud. körökben képviselt is foglalkozás, s gondoskodni a jelölés hiányos fil. felsorolásának megszüntetéséről.

Hat. jav.

1. A MTA keretében 1957. jan. 1. től Filozofiai kutatók listájának felállításáról.
2. A fil. kut. foglalkozásai:

II. Osztály

Előadó: Tamás György
Szám: *16.192.* /II/Si/56.

F e l j e g y z é s
Erdey-Gruz Tibor elvtárs részére

Mellékelten megküldöm a Filozófiai Intézet felállítására
vonatkozó előterjesztést.

Budapest, 1956. augusztus 9-én

Fejér Klára
/ Fejér Klára /
szaktitkár

Javaslát

a Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Intézetének felállításáról.

Az 1951. december 21-i 0114/1951.sz. Mt. rendelet jóváhagyta az Akadémiai Filozófiai Intézet felállítását. A rendelet végrehajtása különböző akadályok miatt ezideig nem történt meg. A következő körülmények tennék szükségessé az Intézet mielőbbi létrehozását.

Hazánkban a filozófia jelentős eredményeket ért el a filozófia történetének marxista feldolgozásában, az ellenséges filozófiai áramlatok, elméletek fő megnyilvánulási formáinak bírálataiban, a marxista logika, esztétika kidolgozásában. Megindult a magyar filozófia haladó örökségének feltárása. Komoly lépések történtek annak érdekében, hogy a marxista filozófia szelleme áthassa az egyes szak-tudományokat. Mindezek elősegítik, szolgálják népi demokráciánk napi problémáinak megoldását is. Népi demokráciánk, a kapitalizmusból a szocializmusba vezető átmeneti korszak problémáinak filozófiai elemzése, tapasztalatainak általánosítása azonban nem folyik kielégítő mértékben. A Horthy-korszak jelenleg is ható káros ideológiai örökségének leleplezésére és haladó hagyományaink feltárá-
ra is nagyobb mértékben lenne szükség.

A párt, az állam és a társadalom jogos követeléseinek azonban a filozófia jelenlegi szervezeti feltételei mellett lehetetlen kielégítő módon eleget tenni. A legfőbb akadály, hogy a filozófia nem rendelkezik akadémiai kutató-intézettel. Csakis egy ilyen intézet lenne képes az egész filozófiai élet átfogására, tervszerű irányítására, a szükséges elméleti munkák elvégzésére és a káderképzés hathatós támogatására. Az intézet lenne a legbiztosabb bázisa az ugyancsak nélkülözhetetlen, de mindmáig hiányzó filozófiai folyóiratnak is. A Filozófiai Bizottság, amely lényegében társadalmi szerv, nem képes az intézet munkáját pótolni, az igényeknek megfelelően.

A leendő intézet előtt a következő feladatok állnak:

- Vegyes
- a/ A marxista-leninista filozófia mindenoldali, arányos fejlesztése, fundamentális problémáinak részletes kidolgozása, megoldása.
 - b/ Népi demokráciánk társadalmi fejlődése filozófiai jellegű problematikájának feldolgozása, szoros együttműködésben a különböző társadalmi- és történeti tudományokkal, mindenekelőtt a közgazdaságtudománnyal, az állam- és jogtudománnyal és a történet-tudománnyal.
 - c/ A természeti és társadalmi tudományok fejlődése során felvetődő világnézeti problémák megoldása az illető tudomány szakembereivel együttműködve.
 - d/ A filozófia történetének marxista feldolgozása.
 - e/ A magyar filozófia haladó szellemi örökségének feltárása.
 - f/ Napjainkban szerepet játszó és a közelmultból fennmaradt ellenforradalmi filozófiai nézetek, áramlatok bírálata, cáfolata.
 - g/ A filozófia és a társadalmi gondolat története klasszikusainak magyarnyelvű kritikai kiadása és a kiadványok marxista értékelése.

g) Filozófiai főosztály megalakítása.

- 2 -

b/ ~~A feladatok megoldására felkészült, Magasszinvonalu filozófusok képzése.~~

9/ Nemzetközi kapcsolatok kiépítése a Szovjetunió és a népi demokratikus országok filozófiai életével, valamint a többi ország haladó filozófiai életével. ~~Aktiv részvétel a nemzetközi filozófiai kongresszusokon.~~

Az Intézetben 4 osztály ^{Melléklet} szervezendő: ^{sz} *Erdei nagy működés:*

- 1/ Dialektikus materializmus *osztály*
- 2/ Történelmi materializmus
- 3/ Filozófiatörténeti *osztály*
- 4/ Esztétikai osztály

Létszámigény: 19 fő

1 fő	931 ksz.	intézeti igazgató
4 "	933 "	tud. osztályvezető
8 "	935 "	tud. munkatárs
2 "	936 "	tud. segéd-munkatárs
2 "	985 "	adminisztrátor
1 "	963 "	előadó /gazdasági ügyek intézésére/
1 "	993 "	hivatalsegéd

Költségvetés:

01 Állományba tartozók béralapja	427.000.- Ft
02 Állományon kívüliek béralapja	40.000.- "
04 Egyéb személyi költség	35.000.- "
07 Kiküldetési költség	23.000.- "
10 Irodai és gazdasági kiadás	150.000.- "
18 Közteher	50.000.- "
20 Beszerzés	70.000.- "
40 Alkalmazottak jóléti és kulturális támogatása	5.000.- "

800.000.- Ft

Beruházás /berendezés beszerzésére/

100.000.- Ft

Az Intézet 1957. január 1-ével kezdené meg működését. 1958-tól kezdve évenként 2 - 3 fővel kellene emelni az Intézet létszámát és kb. 20 %-kal az Intézet költségvetését.

sz
lapra

0114/1951.

ELŐTERJESZTÉS A MINISZTERTANÁCSHOZ.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökeinek javaslatára kérem a minisztertanácsot, hogy szíveskedjék a következő kiírdetésre nem kerülő minisztertanácsi határozatot megadni:

A filozófiai tudományos munka megszervezésére Filozófiai Intézetet kell létesíteni.

Az Intézet feladata különösképpen: Filozófiai tudományos munka szervezett összefogása, irányítása, a materialista filozófia klasszikus műveinek kiadása, a magyar filozófia történetének kidolgozása, a szovjet filozófiai irodalom rendszeres ismertetése.

Az Intézet további feladata magasfokú, ideológiailag jól felkészült káderek kiképzése a filozófiai oktatás részére.

Az Intézet neve: Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Intézete. Székhelye: Budapest.

Az Intézet személyi és dologi szükségleteinek fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében kell gondoskodni.

Az Intézet feladatkörének részletes szabályozását és szervezetét a Magyar Tudományos Akadémia elnöke állapítja meg. Az Intézet felett a felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia gyakorolja.

A határozat végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia elnöke gondoskodik.

I n d o k o l á s .

Hazánkban eddig filozófiai intézet nem volt. A Magyar Tudományos Akadémia elnökeinek javaslatára tehát halaszthatatlanul szükséges a megjelölt feladatkörrel a Filozófiai Intézet felállítását. Az Intézet mint akadémiai intézet fog működni a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alatt.

Az Intézet 1952. évi költségvetési és létszámkeretét az Akadémia 1952. évi költségvetési, illetve létszámkeretén belül már biztosítva van. Ezt a pénzügyminiszter és az Országos Létszámbizottság jóváhagyta.

Budapest, 1951. december 21.

A kiadvány hiteléül:

Dobi István s.k.
a minisztertanács elnöke

A másolat hiteléül: Szigetvári Istvánné s.k.

Fenti javaslatához a minisztertanács 1951. dec. 21. napján tartott ülésén hozzájárult. Az Intézet vezetőjének kinevezése a minisztertanács hatásköréhez tartozik.

Pikler s.k.

J a v a s l a t

*Le a Filozófiai Intézet
lényegében nem
lényegében*

a Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Intézetének felállít-
ására.

Hazánkban a filozófia jelentős eredményeket ért el a filozófia történetének marxista feldolgozásában, az ellenséges filozófiai áramlatok, elméletek fő megnyilvánulási formáinak bírálatában, a marxista logika, esztétika kidolgozásában. Megindult a magyar filozófia haladó örökségének feltárása. Komoly lépések történtek annak érdekében, hogy a marxista filozófia szelleme áthassa az egyes szaktudományokat. Mindezek elősegítik népi demokráciánk fejlődését. Népi demokráciánk, valamint a kapitalizmusból a szocializmusba vezető átmeneti korszak problémáinak filozófiai elemzése, tapasztalatainak általánosítása azonban nem folyik kielégítő mértékben. A Horthy-korszak jelenleg is ható káros ideológiai örökségének leleplezésére és haladó hagyományaink feltárására is nagyobb mértékben lenne szükség.

A filozófiai kutatás jelenlegi széttagoaltsága, főfoglalkozású kutató káderek hiánya nagy mértékben akadályozza a filozófia fejlődését hazánkban. E nehézségek kiküszöbölésére és a hazai filozófiai kutatás fellendítésére Filozófiai Intézet felállítása szükséges a Magyar Tudományos Akadémia keretében. Az Intézet kutatómunkán kívül a filozófiai tudományos káderek képzésével is foglalkozna, s gondoskodna a jelenleg hiányzó filozófiai folyóirat szerkesztéséről.

Határozati javaslat.

- 1./ A Magyar Tudományos Akadémia keretében 1957 január hó 1-én Filozófiai Intézetet kell felállítani.
- 2./ A Filozófiai Intézet főfeladatai:
 - a./ A marxista-leninista filozófia fejlesztése, egyes fundamentális problémák részletes kidolgozása.
 - b./ Népi demokráciánk társadalmi fejlődése filozófiai jellegű problematikájának feldolgozása, szoros együttműködésben a különböző társadalmi- és történeti tudományokkal, mindenekelőtt a közgazdaságtudománnyal, az állam- és jogtudománnyal és a történettudománnyal.
 - c./ A természeti és társadalmi tudományok fejlődése során felvetődő világnézeti problémák megoldása az illető tudomány szakembereivel együttműködve.
 - d./ A filozófia történetének marxista feldolgozása.
 - e./ A magyar filozófia haladó szellemi örökségének feltárása.
 - f./ Napjainkban szerepet játszó és a közel múltból fennmaradt ellenforradalmi filozófiai nézetek, áramlatok bírálatára.
 - g./ A filozófia és a társadalmi gondolat története klasszikusainak magyar nyelvű kritikai kiadása és a kiadványok marxista értékelése.

- h./ Magas színvonalú filozófus kutató káderek képzése.
 - i./ Nemzetközi kapcsolatok kiépítése a Szovjetunió és a népi demokratikus országok filozófiai életével, valamint a többi ország haladó filozófiai életével.
 - j./ Filozófiai folyóirat szerkesztése.
- 3./ A Filozófiai Intézet igazgatójává Fogarasi Béla elvtársat kell kinevezni, s őt egyidejűen fel kell menteni a Közgazdaságtudományi Egyetem rektori tisztségéről.

Budapest, 1956. augusztus 10.

Erdey-Grúz Tibor
főtitkár.

Melléklet

az MTA Filozófiai Intézetének felállítása c. javaslatához.

A Filozófiai Intézet 4 osztállyal kezdi meg működését:

- 1./ Dialektikus materializmus osztálya,
- 2./ Történelmi materializmus osztálya,
- 3./ Filozófiatörténeti osztály,
- 4./ Esztétikai osztály.

Létszámigény: 19 fő.

1 fő	931	ksz.	intézeti igazgató
4 "	933	"	tud.osztályvezető
8 "	935	"	tud.munkatárs
2 "	936	"	tud.segédmunkatárs
2 "	985	"	adminisztrátor
1 "	963	"	előadó /gazdasági ügyek intézésére/
1 "	993	"	hivatalsegéd

Költségvetés:

01 állományba tartozók beralapja	427.000.-	Ft
02 állományon kívüliek beralapja	40.000.-	"
04 egyéb személyi költség	35.000.-	"
07 kiküldetési költség	23.000.-	"
10 irodai és gazdasági kiadás	150.000.-	"
18 közteher	50.000.-	"
20 beszerzés	70.000.-	"
40 alkalmazottak jóléti és kulturális támogatása	5.000.-	"
	<hr/>	
	800.000.-	Ft
	<hr/>	

Beruházás /berendezés beszerzésére/ 100.000.- Ft

Az Intézet 1957 január 1-vel kezdené meg működését. 1958-tól kezdve évenként 2-3 fővel kellene emelni az Intézet létszámát és kb 20 %-al az Intézet költségvetését.

Budapest, 1956. augusztus 10.